

หัวข้อ : การศึกษารัฐกิจการเดินรถโดยสารประจำทาง
ของบริษัท ชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด

ผู้จัดทำ : สมชาย ทองคำคุณ รหัส 9154 99 36

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์นลินี แก้ววรา

ปีการศึกษา : 2538

บทคัดย่อ

การศึกษาเกี่ยวกับกิจการการเดินรถโดยสารประจำทาง โดยทำการศึกษา บริษัท ชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด เป็นบริษัท ที่ประกอบกิจการขนส่งรถโดยสารประจำทางที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนบนเพื่อศึกษาลักษณะการบริหารงาน การจัดองค์การ ขอบข่ายและลักษณะการให้บริการ รวมทั้งได้ทำการศึกษาปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน การเดินรถโดยสารประจำทาง ตลอดจนเสนอแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทฯ ทั้งนี้โดยคาดหวังว่า จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับกิจการการเดินรถโดยสารประจำทางของเอกชน ตลอดจนหาแนวทางการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารของบริษัทฯ สามารถจะนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์ใช้

จากการศึกษาพบว่า บริษัท ชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด เป็นบริษัท ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการเดินรถโดยสารมานานหลายสิบปี ปัจจุบันประกอบกิจการการเดินรถโดยสารประจำทางทั่วภาคเหนือตอนบนโดยมีขอบข่ายการให้บริการในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน ตาก และพิษณุโลก มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และมีสำนักงานสาขากระจายอยู่ในจังหวัด และอำเภอต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 9 สาขา เส้นทางที่บริษัทฯ ได้รับสัมปทานการเดินรถโดยสารประจำทางมีทั้งหมด 10 เส้นทาง รถโดยสารที่ให้บริการมีอยู่ 3 มาตรฐานเป็นรถโดยสารปรับอากาศชั้น 1 (ม.1) รถปรับอากาศชั้น 2 (ม.2) และรถธรรมดา (ม.3) การจัดเก็บค่าโดยสารบริษัทฯ ได้จัดเก็บตามอัตราที่กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้กำหนด โดยมีอัตราค่าโดยสาร 0-100 กม.แรก ค่าโดยสาร กม.ละ 0.28 บาท และเกิน 100 กม. ขึ้นไปกม.ละ 0.23 บาท

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของบริษัทฯ เป็นปัญหาในด้านการบริหารงานและการจัดการที่ขาดแผนงานหลักไม่มีความชัดเจนในการควบคุม และตรวจสอบการทำงาน ทำให้

การดำเนินงานเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานและการสั่งงานที่ดี ปัญหาที่พบในด้านการให้บริการเป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการเดินทางที่พบอุปสรรคในเรื่องรถออกไม่ตรงเวลา รถเสียระหว่างทาง ทำให้ผู้โดยสารเกิดความไม่พึงพอใจในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก บริษัทฯ ยังประสบปัญหาด้านรายได้ที่เกิดจากอัตราค่าโดยสารที่ไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ทำให้ผลตอบแทนของบริษัทฯ ลดลง ปัญหาที่พบในด้านการผลิตเป็นการบริหารงานซ่อมที่ขาดประสิทธิภาพในเรื่องการซ่อมบำรุงทำให้รถโดยสารมีอัตราการเสียระหว่างทางเพิ่มสูงขึ้น และรถออกไม่ตรงเวลา ปัญหาที่พบในด้านการเงินเป็นปัญหาที่บริษัทฯ ขาดการจัดทำวิเคราะห์งบการเงิน จากการศึกษาของงบการเงินพบว่ามีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากเกินไปทำให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง ปัญหาที่พบในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นปัญหาที่บริษัทฯ ขาดการจัดทำเรื่องวิเคราะห์งาน (Job Analysis) การบริหารค่าตอบแทนที่ยังไม่ดีพอในเรื่องหลักเกณฑ์การปรับค่าจ้าง และขาดการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร

การปรับปรุงการดำเนินงาน บริษัทฯ ควรจะมุ่งเน้นการจัดทำแผนงานกลยุทธ์ เนื่องจากแผนงานกลยุทธ์จะเป็นการกำหนดทิศทางการทำงานในอนาคตของบริษัทฯ ว่า บริษัทฯ ควรจะทำธุรกิจอะไรต่อไปนอกจากธุรกิจที่ทำในปัจจุบัน และธุรกิจในปัจจุบันนี้ควรลงทุนเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือควรลดการลงทุนเพื่อไปลงทุนทำธุรกิจอื่น ในแต่ละหน่วยงานควรมีการจัดทำแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องและส่งเสริมกับแผนงานกลยุทธ์ แผนงานควรมีความละเอียดในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การควบคุมตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน งบประมาณ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน แผนงานที่ควรจัดทำคือ แผนงานปรับปรุงประสิทธิภาพด้านบริการ แผนงานปรับปรุงประสิทธิภาพการซ่อมบำรุง แผนงานศึกษาความเป็นไปได้การทำธุรกิจการเดินทางโดยสารไม่ประจำทาง เป็นต้น